

Onderwerp: Vaststellen 'Erfgoedverordening Diemen 2023'
Datum: 16 mei 2023
Portefeuillehouder: J. Klaasse
Team: Team Ruimtelijk Beleid
Steller: Renée Melgers
+31 203144883
Renee.Melgers@diemen.nl

Gevraagde beslissing:

1. De 'Erfgoedverordening Diemen 2023' vast te stellen.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

Vanwege het invoeren van de Omgevingswet per 1 januari 2024, is het nodig om de erfgoedverordening te herzien. In de erfgoedverordening wordt aangegeven op welke manier de gemeente Diemen het erfgoed van Diemen aanwijst, beschermt en hier toezicht op houdt. Daarnaast wordt aangegeven welke specifieke voorwaarden er gelden bij vergunningverlening. De huidige erfgoedverordening is uit 2015 en verwijst nog naar oude wetgeving. Naar deze wetgeving (o.a. de Monumentenwet uit 1988) kan met de invoering van de Omgevingswet niet meer worden verwezen. Voorliggende Erfgoedverordening Diemen 2023 zorgt ervoor dat het Diemens erfgoed beschermd is vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet tot aan het moment waarop alle erfgoedprocedures in het Omgevingsplan zijn verwerkt. Op dit moment wordt verwacht dat dit uiterlijk in 2029 gereed is.

Concrete aanleiding

De inwerkingtreding van de Omgevingswet vereist dat een erfgoedverordening moet worden vastgesteld om de procedure van het aanwijzen, beschermen en handhaven van het gemeentelijk erfgoed te waarborgen. Deze verordening dient te worden vastgesteld door de gemeenteraad, daarom ligt dit voorstel voor.

Inhoud en onderbouwing

In de erfgoedverordening wordt aangegeven op welke manier de gemeente Diemen het erfgoed van Diemen aanwijst, beschermt en hier toezicht op houdt. Daarnaast wordt aangegeven wat de procedure is en welke specifieke voorwaarden er zijn bij vergunningverlening bij wijzigingen aan erfgoed.

Dit voorstel volgt de modelverordening van de VNG. De wijzigingen zijn technisch-juridisch van aard, met uitzondering van de toevoeging van de mogelijkheid tot het beschermen van roerende goederen. Daarnaast zijn een aantal artikelen uit de verordening geschrapt, omdat deze veelal op een andere manier ondervangen worden in deze verordening of andere wetgeving. Er is bij dit voorstel geen bijlage opgenomen met de oude verordening waarin de wijzigingen inzichtelijk zijn gemaakt. Dit is bewust niet gedaan, omdat de nieuwe verordening dusdanig afwijkt in vorm van de oude verordening dat dit geen leesbaar overzicht geeft.

Opnemen mogelijkheid tot beschermen roerende goederen in erfgoedverordening

In de Erfgoedwet 2016 is een verbrede reikwijdte van bescherming opgenomen. Waar voorheen enkel onroerende goederen onder de Monumentenwet 1988 vielen, is in de Erfgoedwet 2016 de mogelijkheid opgenomen om roerende goederen te beschermen. In deze wet is namelijk niet alleen de Monumentenwet 1988 opgenomen, maar ook de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen

2013, de Wet verzelfstandiging museale diensten, de Wet tot behoud van cultuurbezit, de Uitvoeringswet UNESCO-verdrag 1970 inzake onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van cultuurgoederen en de Wet tot teruggave cultuurgoederen afkomstig uit bezet gebied.

Concreet houdt dit in dat naast het beschermen van monumenten en stads-/dorpsgezichten, ook de bescherming van roerende cultuurgoederen en verzamelingen van deze goederen in de erfgoedverordening is opgenomen.

Geschrapte artikelen

Een aantal artikelen uit de Erfgoedverordening Diemen 2015 kunnen geschrapt worden. Het gaat om de volgende artikelen:

- Artikel 2. Het gebruik van het monument

Als reden voor het vervallen van dit artikel geeft de VNG het volgende aan: "Bij de afweging van belangen die daarbij een rol spelen moeten ook de belangen van het gebruik ten opzichte van de te beschermen monumentale waarde uitdrukkelijk en gemotiveerd naar voren komen. Bij de voorbereiding van een aanwijzing moeten deze belangen derhalve in concreto worden onderzocht. Artikel 2 van de verordening van vóór 2016 (vergelijkbaar met het oude artikel 2, eerste lid, van de Monumentenwet 1988) over het gebruik van het monument, keert echter niet terug in deze verordening. Voor de aanwijzing als gemeentelijk monument voegt de bepaling over het gebruik van het (archeologisch) monument geen belang toe dat niet al op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) dient te worden meegewogen. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State gaat het bij een besluit over de aanwijzing als beschermd monument om de afweging van het algemeen belang dat is gemoeid met de bescherming van het cultureel erfgoed tegen de belangen die de eigenaar heeft bij al dan niet aanwijzing. Het gebruik van het monument wordt beschouwd als een aspect van de belangen van de eigenaar en behoeft daarom niet afzonderlijk te worden benoemd."

- Artikel 11. De schriftelijke aanvraag

Er is geen sprake meer van een schriftelijke aanvraag, in de huidige verordening wordt gesproken over een omgevingsvergunning.

- Artikel 12. Termijnen advies en vergunningverlening

Dit artikel wordt in de nieuwe verordening onderdeel van artikel 8 en 9.

- Artikel 14. Intrekken van de vergunning

De VNG geeft het volgende aan over de reden voor het intrekken van dit artikel:

"In deze onderdelen vervallen de artikelen 15 en 17 [in Erfgoedverordening Diemen 2015 zijn dit artikelen 14 en 15] vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet (Ow). Artikel 15 wordt vervangen door een beperkender regime. Na inwerkingtreding van de Ow zijn de intrekkinggronden van een omgevingsvergunning uitputtend geregeld in onder andere de artikelen 5.39 en 5.40 van de Ow, artikel 8.97 e.v. van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) en – in verband met het overgangsrecht – ook artikel 10a.12 van het Bkl."

- Artikel 15. Vergunning voor beschermd monument

Zie uitleg onder artikel 14.

- Artikel 19. Tegemoetkoming in schade

Met de komst van de Omgevingswet komt in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een algemene regeling voor nadeelcompensatie (toekomstige titel 4.5). Een specifieke regeling in een lokale verordening is dan niet meer nodig.

Argumenten en keuzemogelijkheden

Zoals hierboven al werd genoemd, vereist de inwerkingtreding van de Omgevingswet een herziene versie van de erfgoedverordening. Als dit niet wordt gedaan, is de procedure van het aanwijzen, beschermen en handhaven van het gemeentelijk erfgoed niet gewaarborgd.

Kanttelingen en/of risico's

Er zitten geen kanttelingen of risico's aan deze verordening.

Verbinding met andere onderdelen

Financieel

Er zijn geen financiële gevolgen.

Juridisch

Tegen de vaststelling van de erfgoedverordening staan geen rechtsmiddelen open. Tegen een besluit genomen op grond van erfgoedverordening, bijvoorbeeld het aanwijzen van een monument, staat wel voor belanghebbenden de mogelijkheid tot bezwaar en beroep open. Deze aspecten zijn afgestemd met de juridische beleidsmedewerker, net als de inhoud van de verordening.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie

De verordening wordt op de wettelijke voorgeschreven wijze bekendgemaakt in het digitale gemeenteblad. De daadwerkelijke inwerkingtreding hangt af van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar alle waarschijnlijkheid op 1 januari 2024. Er is in die zin sprake van een afhankelijkheid c.q. koppeling.

Participatie

De Historische Kring Diemen is gevraagd om mee te kijken in het opstellen van deze verordening. De toevoeging van de bescherming van roerende cultuurgoederen heeft hun goedkeuring. Daarnaast is deze nieuwe verordening ook afgestemd met de Adviescommissie van Ruimtelijke Kwaliteit MOOI Noord-Holland.

Maatschappelijk effect

Het doel van het beschermen van het gemeentelijk erfgoed blijft door deze herziening gewaarborgd. De burger, en specifiek de (toekomstig) monumenteigenaar, merkt niks van de wijzigingen die in de erfgoedverordening worden doorgevoerd. De bescherming van monumenten blijft ongewijzigd en de procedure voor wijzigingen blijven ook in lijn met al huidige procedures. Het college heeft nu een extra mogelijkheid om roerende goederen ook te beschermen, wanneer dit in de toekomst gewenst is.

Uitvoering en vervolg

Niet van toepassing.

Bijlagen

- Bijlage 1: Erfgoedverordening Diemen 2023

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,
G.T. Wildeman

de burgemeester,
E. Boog

Onderwerp: Vaststellen Erfgoedverordening Diemen 2023

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,
Gelet op de voordracht van het college d.d. 16 mei 2023;

Besluit

De Erfgoedverordening Diemen 2023 met toelichting vast te stellen.
Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 29 juni 2023,

De voorzitter,

De griffier,